

Persbericht

19 februari 2019

Cft: "Daadkracht nodig om voornemens te realiseren"

Kralendijk – Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) heeft zowel het bestuurscollege als de eilandsraad opgeroepen meer daadkracht te tonen bij het realiseren van de beleidsvoornemens en acties financieel beheer. Het Cft constateert dat in de afgelopen jaren teveel financiële middelen niet zijn aangewend terwijl op diverse beleidsterreinen noodzakelijke verbeteringen uitblijven. Door het financieel beheer op orde te brengen wordt toegewerkt naar een tijdige en betrouwbare begrotings- en verantwoordingscyclus.

Uit voorlopige cijfers blijkt dat Bonaire over het jaar 2018 een overschot van circa USD 12 miljoen heeft gerealiseerd. Ten opzichte van de begroting 2018 zijn de baten circa USD 3 miljoen hoger en de lasten circa USD 9 miljoen lager. Op vrijwel alle beleidsterreinen zijn de beschikbare middelen niet volledig benut. Het Cft heeft het bestuurscollege geadviseerd nu te zorgen dat de jaarrekening 2018 tijdig gereed komt, zodat alsnog aan de Eilandsraad een voorstel kan worden gedaan tot besteding van het geld dat op de plank is blijven liggen. Met het bestuurscollege is gesproken over de mogelijkheden om te bereiken dat in 2019 de beleidsvoornemens die in de begroting zijn opgenomen wel helemaal tot uitvoering komen.

In november 2018 is een bestuursakkoord gesloten tussen de Staat der Nederlanden en Bonaire. Het Cft zal toezien op de uitvoering van de afspraken ter verbetering van het financieel beheer en heeft van het bestuurscollege een toelichting ontvangen op de huidige stand van zaken. Het Cft heeft de afspraak gemaakt dat het huidige verbeterplan financieel beheer in februari 2019 wordt afgerond. Dit is van belang omdat met Bonaire is afgesproken dat de jaarrekening 2021 een goedkeurende accountantsverklaring zal krijgen.

Tevens is gesproken over de overheidsbedrijven. Deze bedrijven voeren overheidstaken uit en hun goed functioneren is voor de burgers dus van groot belang. Het Cft heeft opgeroepen te zorgen voor verbetering van de governance en de afspraken uit het bestuursakkoord hierover na te leven. Specifiek is gesproken over een voltallige bemensing van de raden van commissarissen en het tijdig opstellen en indienen van de jaarrekeningen. Ook hier is daadkracht op de korte termijn essentieel.

Tijdens het bezoek van het college op dinsdag 19 februari is gesproken met de gezaghebber, het bestuurscollege en de eilandsraad.

[Einde Persbericht]

Noot voor de redactie – niet voor publicatie

Contactpersoon Cft:

Secretariaat College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba
Manus Twisk - Secretaris
Telefoon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Martina
Telefoon (+5999) 512-6861

Komunikado

19 di febrüari 2019

Cft: "Mester di determinashon pa realisá intenshonnan"

Kralendijk – Kolegio di supervishon finansiero di Bonaire, Sint Eustatius i Saba (Cft) a pidi tantu Kolegio Ehekutivo komo Konseho Insular pa demonstrá mas determinashon mas dinamismo den realisashon di e intenshonnan di maneho i e akshonnan di maneho finansiero. Cft ta konstatá ku den e último añanan a keda sin hasi uzo di demasiado rekurso finansiero, miéntras ku riba vários tereno di maneho, e mehorashonnan nesario no a tuma lugá. Ora trese òrdu den e maneho finansiero, esaki lo resultá den un un siklo di presupuesto i hustifikashon ku ta na tempu i konfiabel.

E sifranan preliminar ta mostra ku Bonaire a realisá un surplus di aproksimadamente USD 12 mion pa aña 2018. E entradanan ta aproksimadamente USD 3 mion mas haltu i e gastunan aproksimadamente USD 9 mion mas abou kompará ku e presupuesto di 2018. Riba kasi tur tereno di maneho no a hasi sufisientemente uzo di e rekursunan disponibel. Cft a konsehá Kolegio Ehekutivo pa perkurá awor pa e kuenta anual di 2018 ta kla na tempu, di moda ku ainda por hasi Konseho Insular un proposishon pa invertí e fondonan ku no a uza anteriormente. A tene kòmbersashon ku Kolegio Ehekutivo tokante e posibilidatnan pa logra ku den 2019 sí lo ehekutá kompletamente e intenshonnan di maneho ku a inkorporá den e presupuesto.

Na novèmber 2018 a firma un akuerdo gubernamental (bestuursakkoord) entre Estado Hulandes i Bonaire. Cft lo supervisá ehekushon di e palabrashonnan pa mehorashon di e maneho finansiero, i e Kolegio a risibí un aklarashon di Kolegio Ehekutivo tokante e situashon aktual. Cft a akordá ku e plan aktual di mehorashon di maneho finansiero lo keda finalisá na febrüari 2019. Esaki ta importante, pasobra a palabrá ku Bonaire ku e kuenta anual di 2021 lo risibí un deklarashon aprobatorio di akountent.

Tambe a papia tokante e kompanianan di gobièrnu. E empresanan aki ta ehekutá tarea di gobièrnu i konsekuentemente nan bon funshonamentu ta di gran importansia pa e siudananon. Cft a pidi pa perkurá pa mehorashon di e gobernashon i pa kumpli ku e palabrashonnan formulá den e akuerdo gubernamental. Spesífikamente a mensioná e hecho ku tur funshon den e huntanan di komisario mester keda yená i tambe ku mester traha i entregá e kuantanan anual na tempu. Tambe den e kaso aki determinashon ta esensial riba término kòrtiku.

Durante e bishita di Kolegio djamars dia 19 di febrüari a papia ku Gezaghèber, Kolegio Ehekutivo i Konseho Insular.

[Fin di Komunikado di prensa]

Nota pa redakshon- no pa publikashon

Persona di kontakto na Cft:

Sekretariado Kolegio di supervishon finansiero

Manus Twisk- Sekretario

Telefon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084

Email info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Persona di kontakto pa Prensa:

Jefka Martina

Telefon (+5999) 512-6861

Comunicado di Prensa

19 di februari 2019

Cft: "Mester di dinamismo pa realisa e intencionnan"

Kralendijk – Colegio di Supervision Financiero di Boneiro, St. Eustatius y Saba (Cft) a pidi tanto Colegio Ehecutivo como Consejo Insular pa muestra mas dinamismo den realizacion di e intencionnan di maneho y e accionnan di administracion financiero. Cft ta constata cu den e ultimo añanan no a haci uzo di demasiado recurso financiero, mientras cu riba varios tereno di maneho e mehoracionnan necesario no a tuma luga. Door di trece ordo den e maneho financiero ta traha pa logra un ciclo di presupuesto y hustificacion na tempo y confiabel.

E cifranan preliminar ta muestra cu Boneiro a realisa un surplus di aproximadamente USD 12 miyon pa aña 2018. En comparacion cu e presupuesto di 2018 e entradanan ta aproximadamente USD 3 miyon mas halto y e gastonan aproximadamente USD 9 miyon mas abou. Riba casi tur tereno di maneho no a haci plenamente uzo di e recursonan disponibel. Cft a conseha Colegio Ehecutivo pa percura awor pa e cuenta anual di 2018 ta cla na tempo, di moda cu ainda por haci Consejo Insular un proposicion pa gasta e placa cu a keda den lachi. A tene combersacion cu Colegio Ehecutivo tocante e posibilidadnan pa logra cu den 2019 si ta ehecuta plenamente e intencionnan di maneho cu a incorpora den e presupuesto.

Na november 2018 a firma un acuerdo administrativo entre Estado Hulandes y Boneiro. Cft lo supervisa ehecucion di e palabronan pa mehoracion di e maneho financiero y a ricibi un splicacion aclaratorio di Colegio Ehecutivo tocante e situacion actual. Cft a acorda cu e plan di mehoracion actual di e maneho financiero lo keda finalisa na februari 2019. Esaki ta importante, pasobra a palabra cu Boneiro cu e cuenta anual di 2021 lo haya un declaracion aprobatorio di accountant.

Tambe a papia tocante e empresanan publico. E empresanan aki ta ehecuta tarea di gobierno y nan bon funcionamiento ta, pues, di gran importancia pa e ciudadanonan. Cft a pidi pa percura pa mehoracion di e gobernacion y pa cumpli cu e palabronan al respecto den e acuerdo administrativo. Specificamente a papia tocante ekipacion completo di personal di e huntanan di comisario y e compilacion y presentacion na tempo di e cuentanan anual. Tambe den e caso aki dinamismo a corto plaso ta esencial.

Durante e bishita di Colegio diamars dia 19 di februari a papia cu Gezaghebber, Colegio Ehecutivo y Consejo Insular.

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Nota pa redaccion – no pa publicacion

Persona di contacto na Cft:

Secretariado di Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba
Manus Twisk - Secretario
Telefon (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084
Email info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Martina
Telefon (+5999) 512-6861

Press release

February 19th, 2019

Cft: "Decisiveness is needed to realize intentions"

Kralendijk - The Board of financial supervision of Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft) has called on both the Executive Council and the Island Council to show more decisiveness in the realization of policy intentions and financial management actions. The Cft observes that too many financial resources have remained unused in recent years, while necessary improvements are still lacking in various policy areas. When the financial management is put in order, a timely and reliable budget and accountability cycle can be attained.

Preliminary figures show that Bonaire has realized a surplus of approximately USD 12 million over the year 2018. The revenues were approximately USD 3 million higher and the expenditures approximately USD 9 million lower compared to the 2018 budget. In almost all policy areas the available resources have not been fully utilized. The Cft has advised the Executive Council to ensure that the 2018 financial statements are finalized in time, so that a proposal can still be made to the Island Council to spend the money that has remained unused. Discussions were held with the Executive Council about the possibilities to achieve a situation whereby the policy intentions that are incorporated in the budget will be fully implemented in 2019.

In November 2018 a government agreement (bestuursakkoord) was concluded between the State of the Netherlands and Bonaire. The Cft will monitor the execution of the agreements to improve financial management and has received an explanation from the Executive Council on the current state of affairs. The Cft has agreed that the present financial management improvement plan will be finalized in February 2019. This is important since it has been agreed with Bonaire that the 2021 financial statements will receive an unqualified auditor's report.

The government enterprises have also been discussed. These companies carry out government tasks and their proper functioning is therefore of great importance for the citizens. The Cft has called for the improvement of the governance and to comply with the agreements in the government agreement. Specifically, the full staffing of the supervisory boards was discussed and the timely drafting and submittal of the annual accounts. Also in this area decisiveness is essential in the short term.

During the visit of the Board on Tuesday, February 19th, meetings were held with the Lieutenant Governor, the Executive Council and the Island Council.

[End of Press release]

Note for the editing department – not for publication

Contact person Board:

Secretariat Board of financial supervision

Manus Twisk – Secretary

Telephone (+5999) 461-9081 / (+5999) 461-9082 / (+5999) 461-9084

Email info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Martina

Telephone (+5999) 512-6861